

MELDING OM VIRKSOMHETEN I STATISTISK SENTRALBYRÅ I 1968

1. Innledning

Statistisk Sentralbyrå fikk fra 1968 bevilget 4 nye assistentstillinger til forskjellige arbeidsoppgaver. Videre ble 9 stillinger som Byrået tidligere hadde fått tildelt i samband med overføring av statistikk fra andre statsinstitusjoner, og dessuten 7 engasjementer ved Byråets sentrale bedrifts- og foretaksregister, fast organisert. I alt hadde Byrået i 1968 bevilgning til 341 fast organiserte regulativlønte stillinger. I tillegg til disse stillinger ble det opprettet et helårsengasjement som forsker til utarbeiding av konkrete planer for etablering av en sykdomsstatistikk.

Byråets punchegruppe i Kongsvinger ble etablert fast. Gruppen består gjennomsnittlig av 20 funksjonærer.

Oppbyggingen av intervjuorganisasjonen fortsatte. Feltstaben (intervjuerne) er engasjert, og utbyggingen av den sentrale stab pågår. I 1968 utførte intervjuorganisasjonen en forbruksundersøkelse for studenter og skoleungdom etter oppdrag fra Kirke- og undervisningsdepartementet, en lytter- og seerundersøkelse for NRK, en fritidshusundersøkelse for Kommunal- og arbeidsdepartementet og en undersøkelse om sysselsettingen blant gifte kvinner for Kommunal- og arbeidsdepartementet og Familie- og forbrukerdepartementet.

Byrået arbeider kontinuerlig med å forenkle både manuelle og maskinelle arbeidsrutiner m.m. både når det gjelder statistikkproduksjonen og administrative rutiner. Arbeidet med etablering av data-arkiver på magnetbånd, med sikte på blant annet en videre integrering av statistikken, har fortsatt.

I 1968 deltok 120 funksjonærer på Byråets introduksjonskurs for nye assistenter (Kurs I) og 28 funksjonærer på de obligatoriske opplæringskurs etter 1 års tjenestetid (Kurs II). Videre begynte 9 funksjonærer på det frivillige utdanningskurs for fullmektiger og assistenter (Kurs III) og 8 funksjonærer deltok i videre-utdanningskurset (Kurs IV). Det ble i 1968 også holdt et kurs i databearbeiding (Kurs V) for funksjonærer som har til oppgave å tilrettelegge rutiner for registre, statistikkproduksjon eller analyse. På dette kurset deltok 25 funksjonærer. I alt 18 funksjonærer deltok på forskjellige kurs utenfor Byrået i programmering for og bruk av EDB-maskiner.

I serien Norges offisielle statistikk sendte Byrået i 1968 ut 49 publikasjoner med i alt 3 944 sider. Av disse publikasjonene var 13 i boktrykk og 36 trykt i offset. I de siste par årene har det vært lagt ned mye arbeid på å gjøre de statistiske publikasjonene mer ensartet med hensyn til opplegg, tabelloppstilling m.m. Det er også blitt innarbeidd fullstendig engelsk tekst i alle tabeller i publikasjonene. I serien Samfunnsøkonomiske studier ble det sendt ut 1 publikasjon med i alt 146 sider, og i serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå ble det trykt ferdig 4 hefter med i alt 120 sider. Byrået gjorde ferdig i manuskript 62 publikasjoner.

I hver av seriene Statistisk månedshefte og Månedstatistikk over utenrikshandelen ble det som tidligere sendt ut 12 hefter, i alt 1 647 sider. Det ble sendt ut 498 meldinger i serien Statistisk ukehefte og 304 presse-meldinger i serien Aktuell statistikk.

Byråets bibliotek ble i 1968 besøkt av 3 585 personer. Det ble utført 6 442 referanser og ekspedisjoner og 8 393 utlån.

2. Befolknings- og helsestatistikk

Det forberedende arbeid med folketellingen 1970 fortsatte. I desember ble det holdt en prøveundersøkelse for å få prøvd spørsmålsformulering og innsamlingsmetodikk.

Arbeidet med å utnytte det sentrale personregister for statistiske formål fortsatte. I 1968 ble det for første gang i tidsrommet mellom to folketellinger lagt fram statistikk over befolkningens fordeling etter kjønn og alder i hver enkelt kommune. Det ble også lagt fram ny og mer detaljert statistikk over innenlandske flyttinger.

Det ble foretatt en intervjuundersøkelse med sikte på å skaffe opplysninger om befolkningens helseforhold. Undersøkelsen skal suppleres med opplysninger innhentet fra leger og sykehus.

Arbeidsmarkedsstatistikken ble for første gang sendt ut i en særskilt publikasjon, som inneholder opplysninger om sysselsetting, arbeidsløshet, ledige plasser, formidlinger, utgifter til arbeidsmarkedstiltak m.v. I løpet av året ble det foretatt to spesialundersøkelser i trygdekassene for å få belyst forholdet bosted/arbeidssted for alle sysselsatte lønnstakere.

3. Sosial-, retts- og undervisningsstatistikk

Arbeidet med å bygge ut undervisningsstatistikken fortsatte med hovedvekten i 1968 på statistikk for universiteter og høyskoler. Det ble ellers blant annet arbeidd med opplegget av en artiumsmatrikkel, dvs. en systematisk fortegnelse med karakteropplysninger for alle som fullfører examen artium eller eksamen fra økonomisk gymnas.

Det ble satt i gang arbeid med nye undersøkelser over tilbakefall til forbrytelser blant tidligere siktede og dømte personer.

4. Næringsstatistikk

Ved årets utgang var de første resultater av skogbrukstillingen 1967 på det nærmeste klare til utsending. Planleggingen av jordbrukstillingen 1969 fortsatte. I sammenheng med den årlige representative jordbrukstilling ble det i 1968 foretatt en spesialundersøkelse av potetdyrkingen. Laks- og sjøaurestatistikken, som Byrået har overtatt fra Direktoratet for jakt og ferskvannsfiske, ble for første gang lagt fram i en særskilt publikasjon.

Resultatene ble publisert av den første årlige varehandelsstatistikk (for 1966) basert på utnytting av opplysninger fra foretaks- og bedriftsregisteret. Som et ledd i utbyggingen av varehandelsstatistikken ble det fra et utvalg av bedrifter i noen bransjer innhentet oppgaver over innkjøp i 1967 fordelt på varegrupper. Videre ble resultatene framlagt av den første årlige produksjonsstatistikk for bygge- og anleggsvirksomhet (for 1966). Det trenges visse data vedrørende produksjonsstruktur og priser i bygge- og anleggsvirksomheten i tillegg til de data som årsstatistikken gir, og Norges Byggforskningsinstitutt har etter anmodning av Byrået utarbeidd forslag til et opplegg til spesialundersøkelser for å skaffe til veie slike data.

Det ble gjennomført en ny undersøkelse over lastebiltransporten. Videre ble foretatt en intervjuundersøkelse med sikte på å få belyst folks ferievaner til bruk blant andre for organisasjoner innenfor reiselivet.

5. Annen økonomisk statistikk

I begynnelsen av året ble det sendt ut skjema til den nye årlige regnskapsstatistikken. Den første undersøkelsen omfattet aksjeselskaper i industrien med 100 sysselsatte eller mer og gjaldt året 1967.

Planene for utbygging av bankstatistikken ble gjort ferdig, og et forslag ble lagt fram for de berørte organisasjoner og institusjoner til uttalelse. Det ble satt i gang en ny månedsstatistikk over skattefri bank-sparing.

Det ble satt i gang planlegging av en ny inntekts- og formuesundersøkelse, som skal gjelde året 1967 og bygge på oppgaver fra skattelikningen. Resultatene ble lagt fram av den første årlige undersøkelse (for 3. kvartal 1967) over lønnsnivået for industriarbeidere, og en ny årlig lønnsstatistikk for ansatte i jordbruket ble satt i gang.

Arbeidet med omlegging av konsumprisindeksen var i det vesentlige avsluttet ved årets utgang.

6. Nasjonalregnskap, forsknings- og analyseoppgaver

Det løpende arbeid med foreløpige kvartals- og årsregnskap for 1968 og endelig nasjonalregnskap for 1966 ble avsluttet innen de fastsatte frister. En publikasjon med nasjonalregnskapstall 1950-1966 ble sendt ut. Totalregnskap for fisket forelå etter planen i 1. kvartal 1968. En vesentlig del av arbeidet med regionale nasjonalregnskap for 1965 er utført. Arbeidet med omlegging til FN's nye internasjonale nasjonalregnskapssystem (SNA) er ført videre. I forbindelse med denne omlegging har det vært foretatt en vesentlig utvidelse av spesifikasjonene for realkapital og investering, og det har vært arbeidd med et integrert system for arkivering på magnetbånd av nasjonalregnskapets eksisterende datamasse med sikte på å gi lett adgang til alle detaljspesifikasjoner, og til å foreta de omklassifiseringer som måtte ønskes. I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå er sendt ut særtrykk av artikkelen: The Use of Computers in the National Accounts of Norway.

På feltet skatteforskning har beregnings- og analysearbeid i forbindelse med de pågående skatteutredninger og løpende servicearbeid for departementer og Stortinget lagt beslag på en stor del av arbeidskraften. EDB-programmene for beregninger og skatteprognoser er ytterligere utvidet og rasjonalisert. I serien SØS er sendt ut publikasjonen Det norske skattesystem 1967. To artikler, Aktuelle skattetall 1968 og Skattlegging av norske investeringer i utlandet, forelå ferdig i manuskript ved utgangen av 1968.

På området annen økonomisk forskning og analyse har fortsatt utbyggingen og anvendelsen av numeriske analysemodeller stått i forgrunnen. Analysemodellen MODIS har vært brukt blant annet til beregninger for nasjonalbudsjettet, langtidsplaner og Økonomisk utsyn, og pris-/lønnsmodellen for analysen av inntektsvirkningene av inntekts- og lønnsoppgjør har vært anvendt til spesielle oppdrag. I serien Statistisk Sentralbyrås håndbøker er sendt ut Veiledning for bruk av den økonomiske modell MODIS III og i serien Artikler følgende særtrykk: MODIS II. A Macroeconomic Model for Short Term Analysis and Planning, og A Precise Description of the System of Equations of the Economic Model MODIS III. En ny publikasjon om kryssløpsanalyse av produksjon og innsats i norske næringer forelå ferdig i manuskript ved utgangen av 1968.

Det har ellers vært arbeid med opplegg og videreutvikling av flere andre prosjekter som direkte eller indirekte har nær tilknytning til et integrert opplegg for makroøkonomiske analyser. Utdanning som økonomisk faktor er et nytt prosjekt som er tatt opp. En artikkel, Prinsipielt om måling av samfunnets utdanningskapital, vil om kort tid foreligge i serien Artikler, og ytterligere beregninger og sammenstillinger av data foreligger i stensilerte notater.

På feltet konjunkturanalyse ble det i 1968 publisert 9 konjunktur-oversikter foruten det årlige Økonomisk utsyn.

Odd Aukrust

Odd Aukrust

Rolf Dragvold
Rolf Dragvold